

**ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS MOKSLO IR INOVACIJŲ SKYRIAUS
VYR. SPECIALISTĖS JUSTINOS VAIŠVILAITĖS
KOMANDIRUOTĖS Į ČEKIJĄ**

ATASKAITA

2019-10-08 Nr. *3PR-110*

1. Komandiruotės tikslas: dalyvauti Centrinės ir Rytų Europos BIOEAST iniciatyvos šalių narių valdybos (šalių kontaktinių asmenų) posėdyje.

2. Komandiruotės trukmė: 2019 m. spalio 2–3 d.

3. Komandiruotės vieta: Praha, Čekija.

4. Komandiruotės finansavimas: komandiruotės išlaidos apmokamos iš ŽŪM lėšų.

5. Atlikto darbo komandiruotėje rezultatai.

Š. m. spalio 3 d. Čekijos žemės ūkio ministerijoje Prahoje vyko Vidurio ir Rytų Europos šalių BIOEAST iniciatyvos (*Initiative for Knowledge-based Agriculture, Aquaculture and Forestry in the Bio-economy*) valdybos (šalių kontaktinių asmenų) posėdis tematinių grupių veiklos rezultatų, 2019-2020 m. veiklos plano, BIOEAST palaikančių „Horizontas 2020“ projektų klausimais.

BIOEAST generalinis sekretorius Barna Kovacs trumpai papasakojo apie **renginius, kuriuose pristatė iniciatyvą:** 1) bioekonomikos konferencija Suomijoje liepos mėn. – dominavo miškų tema; 2) EURAGRI konferencija rugsėjo 22-23 d. (kviečia jungtis tyrimų institutus, ministerijos taip pat gali dalyvauti diskusijose, ragina palaikyti kontaktą); Mokslinių tyrimų ir inovacijų dienos Briuselyje (RTD Days) – vienoje sesijų pristatyta BIOEAST, daugiausia kalbėta apie bendradarbiavimą su *stakeholders* rengiant „Horizon Europe“ (HE); EFIB metiniame renginyje (biotechnologijų tema, dalyviai iš EC, JRC, pramonės sektoriaus, Kinija, Kanada, JK) – pabrėžta, kad BIOEAST kuria *national hubs*.

Tematinės darbo grupės – būtina įtraukti kolegas iš ŠMM, kad plačiau paašškintų apie HE ir mokslinių tyrimų naudą, taip pat apie galimą biudžetą grupių susitikimams:

- Miškininkystės – spalio 10 d. turės antrą susitikimą kartu su bioenergetikos grupe. Siūloma nauja HE partnerystė – miškininkystės (institutai eis su savo biudžetais, iš ministerijų papildomų lėšų nereikės). Diskusijoms tarp ministerijų skatinti kalbant apie HE siūlomas temas reikia tinkamo pagrindimo, nes Vakarų Europos šalys jau vykdo derybas ir sprendžia dėl mokslinių tyrimų temų 2021-2022-2023 m.;
- Agroekologijos – susitikimo dar neturėjo, planuoja vaizdo konferenciją spalį. Pirmosios temos – dirvožemis, žemės ūkis be pesticidų, diversifikavimas. FR ir DE jau pradėjo rengti pesticide-free agri tematiką būsimai partnerystei, dalyvauja ir PL.
- Bioenergetikos – pirmas susitikimas spalio 10 d. kartu su IEA Bioenergy seminaru (daugiausia miškininkystės tema). BBI jau vyksta diskusijos dėl būsimų temų;

- Maisto sistemos – ši grupė buvo pristatyta SCAR Food Systems grupei, SCAR steering grupei. Kitas žingsnis – BIOEAST indėlis į partnerystę Safe and Sustainable Food Systems for People, Planet and Climate/Agroecology, politikos rekomendacijas EK, kurias rengia SCAR Food Systems grupė. Atsiųs pozicijos projektą (per 1-2 sav.). Lapkritį turės pirmą susitikimą, reikia pradėti diskusijas dėl temų strateginei mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkei (SRIA). Barna pabrėžė, kad EK yra įdomi situacija – dalis nori pratęsti diskusijas dėl partnerystės, o kita dalis (ŠMM kolegos) spaudžia pateikti prioritetus, ne visose dalyvauti. Ypač dėl turinio ir pagrindimo vyksta diskusijos. EK jau pradeda diskusijas dėl temų pirmajai darbo programai;
- Gėlo vandens bioekonomikos – grupė dar nesusiformavo, neturi koordinatoriaus – EE ir SI svarsto. Barna – blue growth, blue economy klausimai stipriai juda, EK skiria daug pinigų, numatyta misija Seas and Oceans, o gėlas vanduo – tik dalis jų, bet BIOEAST šalys gali pateikti joms aktualias temas. BIOEAST šalims reikia nustatyti aktualumą (SCAR Fish grupė galėtų padėti – LT joje neturi atstovų).

2019-2020 m. veiklos planas: kviečia siūlyti renginius, platins svetainėje. HR balandį rengia konferenciją, kurioje pristatys BIOEAST. PL numatė nacionalinį ir tarptautinį renginį apie bioekonomiką ir BIOEAST. Nacionaliniame susitikime dar šiemet kitoms ministerijoms pasakos apie BIOEAST ir BIOEASTsUP (koordinavimo ir paramos) projektą. 2020 m. vasarį arba kovą planuojamas didelis BIOEAST renginys Briuselyje, bus kviečiamos visos tematinės grupės, EK atstovai, paaiškins ir apie HE. Ragins kviesti viceministrų ar direktorių lygio atstovus, jie turės atskirą susitikimą su EK atstovais. LT papasakojo trumpai apie rugsėjo 26-28 d. VDU ŽŪA vykusią tarptautinę mokslinę konferenciją „Kaimo plėtra 2019: moksliniai tyrimai ir inovacijos bioekonomikos vystymui“ ir Baltijos jūros tinklo renginį. Barna prašė pateikti informaciją BIOEAST veiklos planui ir svetainei.

BIOEAST pirmininkaujanti CZ (dabar pirmininkauja Višegrado grupei) prašė pateikti šalies agrarinės miškininkystės tyrimų bioekonomikos kontekste prioritetus. Rengs bendrą BIOEAST poziciją su temomis būsimai HE miškininkystės partnerystei. Pasigesta šalių atsakymuose su miškais susijusios vertės grandinės aspekto, įtraukta. Susitikimo metu priimta BIOEAST pozicija: svarbu atsižvelgti į tolesnę klimato kaitą ir jos poveikį visai su miškais susijusiai vertės grandinei, būtina vykdyti mokslinius tyrimus ir taikyti inovacijas miškotvarkos, medienos biomasės stebėsenos ir utilizavimo srityse, svarbu įvertinti visą galimą biomasę ir, be tokių tarpsektorinių aspektų kaip agrarinės miškininkystės plėtra, užtikrinti medžiagų naudojimą chemijos pramonėje ir energetikoje.

BIOEAST palaikantys H2020 projektai.

- **POWER4BIO** (<https://power4bio.eu/>) – startavo 2018 m., koordinuoja ES CIRCE, tema – bioekonomika regionuose, patirtimi dalinasi Vakarų Europos ir Vidurio ir Rytų Europos šalių regionai. Dalyvauja DE, BE, ES, NL, IT, HE, UA, 4 BIOEAST šalių regionai (SK Nitra, PL Mazovia, CZ Bohemia...). Galima tapti *member of a Community of Interest* ir gauti visą informaciją apie projekto veiklos rezultatus. **Ragina sukontaktuoti su kolegomis, kas rengia Sumanios specializacijos strategijas, kad prisijungtu.** Atsiųs prezentaciją.
- **BIOEASTsUP CSA** (koordinavimo ir paramos veiksmas). Startavo spalio 1 d., pirmas susitikimas spalio 22-23 d. Visi partneriai, ypač mokslo, turi suprasti, kad tai - BIOEAST iniciatyvos palaikymo projektas, o ne mokslinių tyrimų projektas. Konsorciume iš LT – VDU ŽŪA. Daug diskusijų dėl biudžeto paskirstymo tematinėms darbo grupėms (kelionių išlaidoms apmokėti ir pan.). Svarsto galimybę perskirstyti biudžetą.

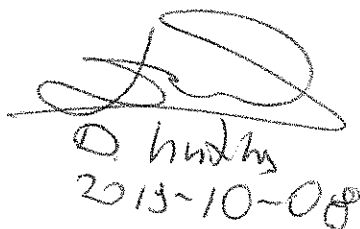
Kiti klausimai. Užsitęsęs diskusijoms apie minėtus projektus, liko neapartotos ET išvados dėl bioekonomikos, dirvožemio partnerystė ir kt. klausimai.

Pasiūlymai:

- 1) Pateikti trumpą informaciją anglų k. apie šalies ir tarptautinius renginius (VDU ŽŪA konferencija ir Baltijos jūros tinklo renginys), susijusius su bioekonomika, BIOEAST veiklos planui ir svetainei;
- 2) Gavus prezentaciją apie **POWER4BIO**, perduoti informaciją sumanių specializacijų rengėjams ar savivaldybėms apie šį BIOEAST palaikantį projektą regionų tema, skatinti įsijungti;
- 3) ŠMSM kolegų paprašyti platesnio paaiškinimo apie HE, mokslininkų bendradarbiavimo skatinimo naudą, taip pat apie finansavimo galimybes mokslininkams vykstant į tematinių grupių susitikimus.

Justina Vaišvilaitė

D. Kundlys
2015-10-08